

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2018 р. №

Київ

**Про затвердження Типового положення
про центр медико-соціальної реабілітації осіб, які постраждали
від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі**

Відповідно до частини другої статті 14 Закону України „Про запобігання та протидію домашньому насильству” та частини другої статті 13² Закону України „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків” Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є**:

1. Затвердити Типове положення про центр медико-соціальної реабілітації осіб, які постраждали від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі (далі – Типове положення), що додається.

2. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським, районним, районним у м. Києві та Севастополі державним адміністраціям забезпечити утворення центрів медико-соціальної реабілітації осіб, які постраждали від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі, відповідно до потреб адміністративно-територіальної одиниці, керуючись Типовим положенням, затвердженим цією постановою.

3. Міністерству охорони здоров'я забезпечувати організаційно-методичний супровід діяльності центрів медико-соціальної реабілітації осіб, які постраждали від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі.

4. Рекомендувати органам місцевого самоврядування керуватися Типовим положенням, затвердженим цією постановою.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

Типове положення
про центр медико-соціальної реабілітації осіб, які постраждали
від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі

1. Центр медико-соціальної реабілітації осіб, які постраждали від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі (далі – Центр), є спеціалізованою службою підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі (далі – постраждалі особи), що функціонує в системі охорони здоров'я, спрямовуючи свою діяльність на відновлення та збереження психофізіологічних функцій, працездатності, соціальної активності постраждалих осіб шляхом надання їм комплексної послуги медичної допомоги та медико-соціальної реабілітації.

2. Центр у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, міжнародними договорами України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, постановами Верховної Ради України, нормативно-правовими актами Президента України та Кабінету Міністрів України, рішеннями центральних і місцевих органів виконавчої влади, актами органів місцевого самоврядування, прийнятими в межах їхньої компетенції, а також цим Положенням.

3. Центр діє на засадах, визначених статтею 4 Закону України „Про запобігання та протидію домашньому насильству” та статтею 3 Закону України „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”, відповідно до його завдань та основних напрямів діяльності, а саме:

гарантування постраждалим особам безпеки та їхніх основоположних прав і свобод;

належної уваги щодо кожного факту домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі (далі – насильство) при реалізації цілісної системи заходів із запобігання та протидії насильству;

урахування непропорційного впливу насильства на жінок і чоловіків, дітей і дорослих, дотримання принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії насильству;

визнання суспільної небезпеки насильства та забезпечення нетерпимого ставлення до всіх його проявів;

поваги та неупередженого ставлення до постраждалих осіб, забезпечення пріоритетності їхніх прав і законних інтересів та їхньої безпеки при проведенні всіх заходів із запобігання та протидії насильству;

конфіденційності інформації про постраждалих осіб та осіб, які повідомили про факт вчинення насильства;

добровільності отримання допомоги постраждалими особами згідно із законодавством;

урахування особливих потреб та інтересів постраждалих осіб, зокрема осіб з інвалідністю, вагітних жінок, одиноких матерів (батьків) з дітьми, недієздатних осіб, осіб похилого віку;

ефективної взаємодії з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству, а також із громадськими об'єднаннями, іноземними неурядовими організаціями, міжнародними організаціями, засобами масової інформації та всіма зацікавленими особами.

4. Терміни, зазначені в цьому Положенні, вживаються у значеннях, наведених у законах України „Основи законодавства України про охорону здоров'я”, „Про запобігання та протидію домашньому насильству”, „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”, „Про екстрену медичну допомогу”, „Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю”, „Про охорону дитинства”, „Про соціальні послуги” та інших нормативно-правових актах України.

5. Центр надає послуги за особистою заявою постраждалої особи, а також за направленням бригади екстреної (швидкої) медичної допомоги, сімейного лікаря, педіатра, суб'єкта, що здійснює заходи у сфері запобігання та протидії насильству відповідно до порядку взаємодії таких суб'єктів, затвердженого Кабінетом Міністрів України, за наявності добровільної поінформованої згоди постраждалої особи.

Стосовно постраждалих дітей заходи медико-соціальної реабілітації здійснюються за наявності письмової заяви одного з батьків, усиновителів, опікуна чи піклувальника або органу опіки та піклування.

6. Центр утворюється відповідно до потреб територіальної громади. Рішення про утворення Центру приймається місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, в тому числі об'єднаних територіальних громад (далі – засновник), згідно із законодавством. Відповідні структурні підрозділи з питань охорони здоров'я місцевих державних адміністрацій та виконавчих органів сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх утворення) рад забезпечують функціонування Центру, а також контроль його діяльності.

Центр може утворюватись як окрема юридична особа або як структурний підрозділ закладу охорони здоров'я вторинної та третинної ланки або санаторно-курортного закладу.

Центр, що є структурним підрозділом закладу охорони здоров'я, розміщується в окремій будівлі або в її відокремленій частині з окремим входом.

Завідувача Центру призначає на посаду засновник за спільним поданням відповідного структурного підрозділу з питань охорони здоров'я та структурного підрозділу з питань сім'ї місцевої державної адміністрації, виконавчого органу сільської, селищної, міської, районної у місті ради (в разі її утворення). У разі утворення Центру як структурного підрозділу закладу охорони здоров'я завідувача Центру призначає керівник закладу, при якому Центр утворено. Завідувач Центру має відповідати професійно-кваліфікаційним характеристикам, установленим для посад керівників закладів охорони здоров'я або соціальних служб.

Положення про Центр розробляється на основі цього Положення і затверджується керівником структурного підрозділу з питань охорони здоров'я місцевої державної адміністрації, виконавчого органу сільської, селищної, міської, районної у місті ради (в разі її утворення), у тому числі об'єднаної територіальної громади. У Положенні, серед іншого, визначається граничний термін перебування та (або) отримання медико-соціальної допомоги та інших послуг постраждалими особами, а також умови надання таких послуг.

Підприємства, установи, організації незалежно від форми власності, громадські об'єднання, іноземні неурядові організації, міжнародні організації, релігійні та благодійні організації, фізичні особи – підприємці, а також фізичні особи, які надають медичні та соціальні послуги, відповідно до законодавства можуть долучатись до створення Центру та забезпечення його функціонування, у тому числі на засадах державно-приватного партнерства.

7. Основними завданнями Центру є надання медичної допомоги та проведення медико-соціальної реабілітації постраждалих осіб.

8. Центр відповідно до покладених на нього завдань:

забезпечує проведення необхідного медичного обстеження постраждалих осіб та оформлення відповідних документів за його результатами;

проводить психологічне обстеження постраждалих осіб з метою розроблення індивідуальних програм психологічної корекції;

забезпечує психіатричний огляд постраждалих осіб з метою діагностики психічних і поведінкових розладів та надання їм відповідної допомоги, а також госпіталізацію у психіатричні заклади згідно із Законом України „Про

психіатричну допомогу” осіб, які потребують психіатричної допомоги у зв’язку з гострими розладами психічної діяльності;

забезпечує діагностичні, лікувально-профілактичні (психотерапевтичні, психокорекційні, тренінгові тощо) заходи згідно з галузевим стандартом у сфері охорони здоров’я;

за показаннями направляє постраждалих осіб для відповідного подальшого лікування до інших профільних закладів охорони здоров’я або профільних відділень у межах лікувального закладу, на базі якого створено Центр;

за необхідності направляє постраждалих осіб для отримання послуг до інших загальних і спеціалізованих служб підтримки таких осіб;

узагальнює причини та наслідки психічних, травматичних і соматичних захворювань у постраждалих осіб;

забезпечує впровадження новітніх медичних і психологічних технологій, ефективних методів діагностики, психотерапії та психокорекції у співпраці з науково-дослідними установами;

взаємодіє з іншим суб’єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству;

бере участь в організації медичної допомоги та невідкладних дій у випадках вчинення сексуального насильства стосовно постраждалих осіб;

сприяє організації надання правової допомоги постраждалим особам;

проводить просвітницьку роботу щодо медико-соціальної реабілітації осіб, які зазнали насильства.

9. Надання послуг з медико-соціальної реабілітації постраждалим особам проводиться центрами на безоплатній основі та відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров’я.

10. Послуги надаються за місцем звернення постраждалої особи незалежно від подання нею заяви або повідомлення щодо випадку насильства до правоохоронних органів, суду або інших суб’єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії насильству.

11. Центр може надавати медичну допомогу або проводити медико-соціальну реабілітацію в умовах стаціонару або амбулаторно.

Стаціонарна допомога надається постраждалій особі за потреби залежно від ступеня тяжкості психосоматичного стану на базі закладу охорони здоров’я вторинного чи третинного рівня, санаторно-курортного закладу.

12. Працівники Центру невідкладно (у термін, що не перевищує однієї доби) інформують уповноважені підрозділи органів Національної поліції про

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів України
„Про затвердження Типового положення про центр
медико-соціальної реабілітації осіб, які постраждали від домашнього
насильства та / або насильства за ознакою статі”

Мета: вдосконалення механізму надання захисту та допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, шляхом створення центрів медико-соціальної реабілітації як спеціалізованих служб підтримки для таких постраждалих.

1. Підстава розроблення проекту акта

Проект постанови Кабінету Міністрів України „Про затвердження Типового положення про центр медико-соціальної реабілітації осіб, які постраждали від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі” (далі – проект акта) розроблено відповідно до частини другої статті 14 Закону України „Про запобігання та протидію домашньому насильству” та Плану організації підготовки проектів актів, необхідних для забезпечення реалізації цього Закону, схваленого на засіданні Кабінету Міністрів України 17 січня 2018 року (протокол № 2), частини другої статті 13² Закону України „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

7 грудня 2017 року Верховна Рада України прийняла Закон України „Про запобігання та протидію домашньому насильству”, який набрав чинності 7 січня 2018 року. Закон запроваджує комплексний підхід до запобігання та протидії домашньому насильству, забезпечує підґрунтя для створення дієвого механізму надання допомоги та захисту особам, які постраждали від домашнього насильства.

Законом передбачено започаткування спеціалізованих служб для осіб, постраждалих від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі, зокрема й центрів медико-соціальної реабілітації таких осіб. Створення спеціалізованих служб для постраждалих від домашнього насильства є однією з важливих складових системи ефективного реагування на випадки домашнього насильства та надання постраждалим особам якісних соціальних, медичних і реабілітаційних послуг.

3. Суть проекту акта

Проектом акта пропонується затвердити положення про центр медико-соціальної реабілітації осіб, які постраждали від домашнього насильства та / або насильства за ознакою статі, що надаватимуть постраждалим особам послуги медичної допомоги та медико-соціальної реабілітації.

4. Правові аспекти

Нормативно-правове регулювання у цій сфері забезпечується Сімейним, Кримінальним та Кримінальним процесуальним кодексами України, Кодексом

факти звернення до них осіб із тілесними ушкодженнями кримінального характеру, що могли виникнути внаслідок вчинення насильства, а також про інші звернення щодо насильства – за наявності добровільної поінформованої згоди постраждалої особи або в разі, коли постраждала особа є дитиною чи недієздатною особою. Якщо постраждалою є дитина, працівники Центру в термін, що не перевищує однієї доби, інформують про факт насильства стосовно дитини службу у справах дітей.

13. Центр щомісячно, до 10 числа місяця, наступного за звітним, подає інформацію про результати діяльності у сфері запобігання та протидії насильству, зокрема, про виявлені факти вчинення насильства та вжиті заходи, до відповідних місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у порядку, визначеному Мінсоцполітики.

14. Фінансування Центру забезпечується за кошти засновника та з інших джерел, не заборонених законодавством.

Центр володіє та користується майном, наданим йому засновником, закладом, при якому його утворено, юридичними та фізичними особами, а також майном, придбаним за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

15. Для забезпечення реалізації покладених на Центр завдань комплектується штат зі спеціалістів у сфері медицини (зокрема, психіатрії, психотерапії), психології (зокрема, медичної), соціальної роботи тощо, підготовлених для надання відповідної допомоги постраждалим особам. Штатний розпис і кошторис Центру затверджується завідувачем Центру або керівником закладу охорони здоров'я, при якому його створено, в установленому законодавством порядку.

16. Центр може бути ліквідований або реорганізований за рішенням засновника в порядку, передбаченому законодавством.

А.Рєво

України про адміністративні порушення, законами України „Основи законодавства України про охорону здоров’я”, „Про запобігання та протидію домашньому насильству”, „Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків”, „Про екстрену медичну допомогу”, „Про соціальну роботу з сім’ями, дітьми та молоддю”, „Про охорону дитинства”, „Про соціальні послуги”, „Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні”, „Про охорону здоров’я” та іншими нормативно-правовими актами.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету.

6. Прогноз впливу

Реалізація акта сприятиме підвищенню спроможності територіальних громад забезпечувати доступ осіб, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі, до якісних медико-соціальних і реабілітаційних послуг.

7. Позиція заінтересованих сторін

Проект акта потребує погодження з обласними та Київською міською державними адміністраціями, із уповноваженими представниками всеукраїнських профспілок, їх об’єднань та всеукраїнських об’єднань організацій роботодавців та з

Проект акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект акта стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць та потребує погодження з обласними та Київською міською державними адміністраціями, Асоціацією міст України.

Реалізація проекту акта сприятиме підвищенню спроможності територіальних громад забезпечити доступ постраждалих від домашнього насильства до медико-соціальних послуг відповідно до їхніх потреб.

8. Громадське обговорення

Проект акта не потребує громадського обговорення.

9. Позиція заінтересованих органів

Проект акта потребує погодження з Міністерством охорони здоров’я, Міністерством фінансів, Міністерством економічного розвитку і торгівлі.

10. Правова експертиза

Проект акта потребує проведення правової експертизи Міністерством юстиції.

11. Запобігання дискримінації

У проекті акта відсутні положення, які містять ознаки дискримінації. Громадська антидискримінаційна експертиза не проводилась.

12. Запобігання корупції

Проект акта не містить правил і процедур із ризиками вчинення корупційних правопорушень. Громадська антикорупційна експертиза не проводилась.

13. Прогноз результатів

Реалізація акта забезпечить виконання Закону України „Про запобігання та протидію домашньому насильству” в частині створення спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб, зокрема центрів медико-соціальної реабілітації, призведе до вдосконалення механізму надання допомоги постраждалим особам, сприятиме розширенню мережі доступних послуг різного типу у територіальних громадах.

Створення та функціонування центрів медико-соціальної реабілітації постраждалих осіб забезпечить надання якісних комплексних реабілітаційних послуг постраждалим особам, відновлення їх психічного і фізичного стану, покращення їх соціального здоров'я.

**Заступник Міністра соціальної
політики України**

06 липня 2018 року

Наталія Федорович